

Hankalasti hävitettävä tähkä-ärviä valloittaa ärhäkästi Saaristomeren matalia lahtia

Ärviät ovat tavallisesti makean veden kasveja, mutta ne ovat levittäytyneet myös muihin vesistöihin.

Hankalasti hävitettävä uposkasvusto vaikeuttaa merkittävästi veneilyä ja kalastusta kasvattamalla vesialueen tukkoon.

ELINA MALKAMÄKI

Turun Sanomat

8:00

Punertava köynnös tarttuu soutuessa airoihin ja veneen potkurista sitä on revittävä irti kaksin käsin. Mökkilaiturilta veteen pulahtavan uimarin jalankin ympärille se pujottautuu tukalasti. Meren pohjassa kasvava tähkä-ärviä on levinnyt viime vuosina voimalla eri puolilla Suomen rannikkoalueita.

Nyt siitä on tulossa vitsaus myös Saaristomeren matalissa merenlahdissa.

Nopeasti runsaaksi kasvustoksi lisääntyvä kasvi ei ole sinilevän tavoin myrkyllinen, mutta se vaikeuttaa vesistöjen virkistyskäyttöä merkittävästi, kertoo ylitarkastaja **Pekka Paavilainen** Varsinais-Suomen Ely-keskuksesta.

- Meille tulee paljon kysymyksiä tähkä-ärviän hävittämisestä, se on ongelmana selvästi lisääntymään päin, hän sanoo.

Paavilaisen mukaan syytä uposkasvin ärhäkälle leviämislle ei tiedetä. Yhtenä selityksenä pidetään rehevöitymistä. Ärviät ovat pääosin makean veden kasveja, mutta muutama lajeista viihtyy myös murtovesissä, kuten suolaisuuttaan kadottaneissa merenlahdissa.

- Kasvi erittää ympäristöönsä kemikaaleja, jotka vaikeuttavat muiden vesikasvien kasvua, ja siksi se voi jossain paikoissa saada valtalajin sijan, Paavilainen toteaa.

Tähkä-ärviän tuottamat kemikaalit karkottavat tutkitusti myös kalanpoikasia ja tappavat eräitä äyriäisiä.

Tähkä-ärviät tuottavat kemikaaleja, jotka ovat vaarallisia kalanpoikasille ja äyriäisille.

Kasvusto voi täyttää koko lahden ja tehdä kulkemisesta mahdotonta. Näin oli käydä Kustavissa, jossa tähkä-ärviää ja toista uposkasvia ahvenvitaa poistettiin viime viikolla niittämällä, jo toisena kesänä peräkkäin. Vesilinnniemen vesiensuojelyhdistyksen puheenjohtajan **Jarkko Turvasen** mukaan tilanne Katitraumassa ja Pleikilänviikissä on ollut lohduton.

- Viime vuosi oli ihan hirvittävä, lahdet olivat ihan ummessa. Tänä kesänä tähkä-ärviää on ollut vähän vähemmän, en tiedä onko se myöhässä vai vaikuttaako määrään korkealla oleva vesi tai jäätön talvi.

Yhdistys on saanut niitolle kolmen vuoden rahoituksen Ely-keskukselta ja Turvasen mukaan hädän onnistumista arvioidaan vasta ensi kesän jälkeen.

Urakan työläin vaihe on talkoilla tehty kasvinosien keräys, koska omista palasistaan lisääntyvän kasvin jokainen hippunen on noukittava ylös.

Turvasen mukaan kasviongelma kärjistyi parissa vuodessa. Siihen puututtiin, kun ihmiset eivät tohtineet enää rannoistaan uimaan.

- Veneillä tai meloa ei voinut eikä uida. Uimarihan menee paniikkiin, kun pinnan alla jalka kietoutuu kiinni.

Marttiina Sairanen

Haavaisten salmeen Uudessakaupungissa uposkasvi tähkä-ärviää ilmestyi yllättäen pian uuden sillan rakentamisen jälkeen. Paikallinen vesiensuojelyyhdistys on koettanut hävittää väylää tukkivaa kasvia sillan länsipuolelta tänä kesänä imuruoppauksella. Arkistokuva.

Elyn Paavilaisen mukaan tähkä-ärviän poistaminen on vaikeaa. Epäonnistunut poisto saattaa jopa pahentaa tilannetta.

- Niitettäessä pohjaan jää juuri, josta kasvaa uusi varsi. Leikatuista palasista kasvusto voi huonolla tuurilla levitäkin.

Yksi vaihtoehto olisi Paavilaisen mukaan pohjan ruoppaus, joka irrottaa kasvit juurineen. Uudessakaupungissa Haavaisten vesiensuojeluyhdistys poisti alkukesästä rehottavat tähkä-ärviäk kasvustot Haavaisten salmesta imuruoppauksella.

- Ruoppausmassa läjitettiin rannalle altaaseen, ja alue puomitettiin. Vesi palautettiin salmeen suodatusten jälkeen, kuvailee yhdistyksen puheenjohtaja **Mikko Suvanto** Leader-rahalla ja talkoilla toteutettua urakkaa.

Haittakasvi ilmestyi salmeen uutena pian siltaremontin jälkeen. Suvanto toivoo, että sillan länsipuoli pysyisi puhtaana eikä väylän käyttörajoituksia tarvittaisi.

- Taistelu on tiukka. Toisella puolella siltaa kokeilemme ärviän tukahduttamista pohjaa peittämällä.

Fakta

Ärviä viihtyy upoksissa

Ärviät ovat monivuotisia upokasveja.

Kiemurtelevat pitkinä köynnöksinä, eivät yleensä ulotu vedenpinnan ylle.

Pääasiassa makean veden lajeja, mutta yleistynyt murtovesissä.

Lisääntyy juurista ja kasvinosista, minkä vuoksi vaikea poistaa.

Kuollessaan hajoavat pohjaan, mikä ylläpitää rehevöitymistä.

Toisaalta poistaa vedestä ravinteita ja kirkastaa vettä, kun kiintoaines ei pääse liikkumaan.

Poiston jälkeisenä riskinä, että tilalle tulee sinilevää.